

تنظیم صورتهای مالی و بستن حسابها در مؤسسات بازرگانی

- هدفهای رفتاری: پس از مطالعه این فصل از فراگیر انتظار می‌رود، قادر باشد:
- ۱- تفاوت صورت سود و زیان مؤسسه بازرگانی را با مؤسسه خدماتی بیان کند.
 - ۲- فروش خالص، بهای تمام شده کالای خریداری شده، کالای آماده برای فروش و بهای تمام شده کالای فروش رفته را محاسبه کند.
 - ۳- صورت سود و زیان طبقه‌بندی شده مؤسسه بازرگانی را تنظیم کند.
 - ۴- تفاوت چرخه حسابداری در مؤسسات خدماتی و بازرگانی را بیان کند.
 - ۵- ثبتهای مربوط به اصلاح حساب موجودی کالا را انجام دهد.
 - ۶- ثبتهای مربوط به بستن حسابهای موقت در مؤسسات بازرگانی را انجام دهد.
 - ۷- ثبتهای مربوط به بستن حسابهای دائمی در مؤسسات بازرگانی را انجام دهد.
 - ۸- تراز اختتامی را در مؤسسات بازرگانی تنظیم کند.

۱۱-۱ مقدمه

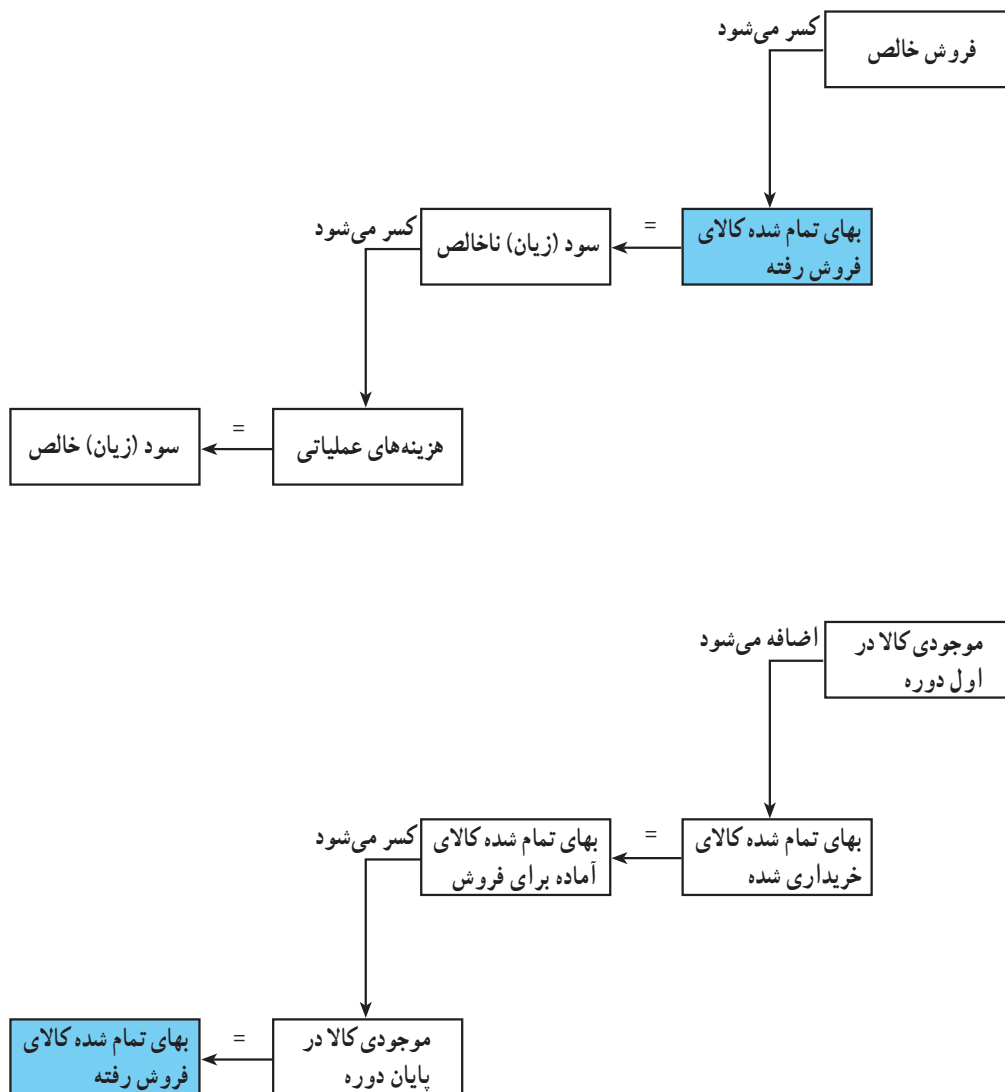
در فصل قبل اشاره شد که فعالیتهای مالی مؤسسات بازرگانی تا حدودی با فعالیتهای مالی مؤسسات خدماتی تفاوت دارد. مؤسسات بازرگانی به خرید و فروش کالا می‌پردازند در حالی که مؤسسات خدماتی به مشتریان خدمات ارائه می‌نمایند. وجود اختلاف در فعالیتهای مالی مؤسسات بازرگانی و خدماتی موجب می‌شود عملیات حسابداری در این مؤسسات با یکدیگر یکسان نباشد. در فصل گذشته، نحوه حسابداری خرید و فروش کالا و رویدادهای مالی مرتبط در مؤسسات بازرگانی تشریح گردید. در این فصل ابتدا نحوه تنظیم صورتهای مالی در مؤسسات بازرگانی بررسی می‌شود سپس چرخه حسابداری در این گونه مؤسسات مورد بحث قرار می‌گیرد.

۱۱-۲ تنظیم صورتهای مالی در مؤسسات بازرگانی

حسابداران، برای گزارش وضعیت مالی یک مؤسسه در یک زمان معین و عملکرد مالی یک مؤسسه در یک دوره معین اقدام به تهیه صورتهای مالی برای آن مؤسسه می‌نمایند. صورت سود و زیان، صورت سرمایه و ترازنامه از صورتهای مالی متداول است که با نحوه تهیه آنها در مؤسسات خدماتی آشنا شده‌اید. نحوه تهیه صورتهای مالی در مؤسسات بازرگانی تا حدود زیادی شبیه به مؤسسات خدماتی است. تفاوت عمده آنها، در نحوه تهیه صورت سود و زیان می‌باشد.

۱۱-۳ صورت سود و زیان

در یک مؤسسه خدماتی برای بدست آوردن مبلغ سود یا زیان خالص هر دوره مالی، هزینه‌ها از درآمدهای آن مؤسسه کسر می‌گردد. در یک مؤسسه بازرگانی هم برای تعیین سود خالص دوره مالی، تمام هزینه‌ها از فروش خالص کسر می‌گردد. در یک مؤسسه بازرگانی هزینه‌ها عمدتاً شامل بهای تمام شده کالای فروش رفته و «هزینه‌های عملیاتی» می‌باشد. هزینه‌های عملیاتی، هزینه‌هایی است که برای انجام امور و اداره عملیات مؤسسه بازرگانی صرف می‌شود مثل هزینه حقوق کارکنان، هزینه آب و برق، هزینه آگهی و هزینه اجاره. برای محاسبه سود خالص یک مؤسسه بازرگانی «فروش خالص»، «بهای تمام شده کالای فروش رفته» و «هزینه‌های عملیاتی» سه جزء اصلی به شمار می‌آید. در نمودار زیر نحوه محاسبه سود و زیان را در مؤسسات بازرگانی ملاحظه می‌کنید.

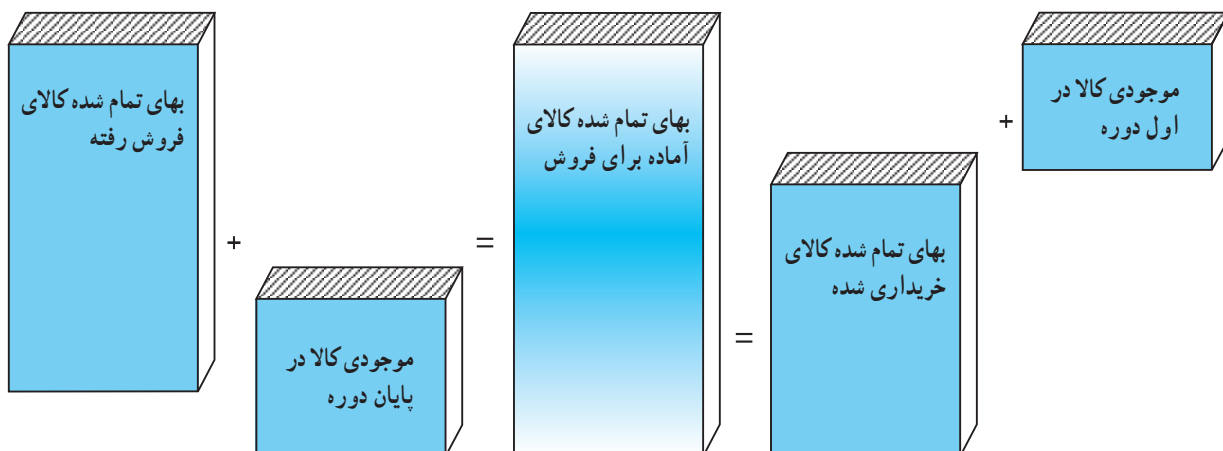
۱-۳-۱ فروش خالص: اولین جزء در صورت سود و زیان یک مؤسسه بازرگانی فروش خالص است. برای محاسبه فروش خالص مبالغ برگشت از فروش و تخفیفات و همچنین تخفیفات نقدی فروش از مبلغ فروش ناخالص کسر می‌شود. به اینگونه اقلام اصطلاحاً «اقلام کاهنده فروش» گفته می‌شود.

مثال: طبق تراز آزمایشی بازرگانی ارج در پایان سال مالی گذشته فروش ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال، برگشت از فروش و تخفیفات ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال و تخفیفات نقدی فروش ۸۰۰,۰۰۰ ریال بوده است. مبلغ فروش خالص بازرگانی ارج در سال گذشته، به شرح زیر محاسبه می‌شود.

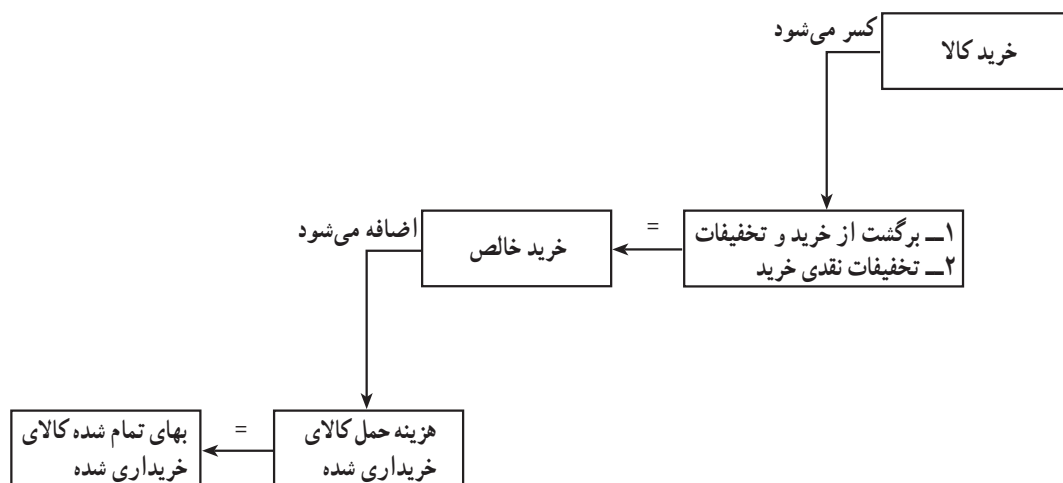
ریال	ریال	
۴۸,۰۰۰,۰۰۰		فروش
	۱,۲۰۰,۰۰۰	کسر می‌شود: برگشت از فروش و تخفیفات
	۸۰۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
		(۲,۰۰۰,۰۰۰)
		۴۶,۰۰۰,۰۰۰
		فروش خالص

همانطور که ملاحظه می‌کنید حساب برگشت از فروش و تخفیفات و حساب تخفیفات نقدی فروش دو حساب کاهنده فروش هستند که مانده بدهکار دارند و برای تعیین فروش خالص مانده این دو حساب از فروش ناخالص کسر می‌گردد.

۱۱-۳-۲ بهای تمام شده کالای فروش رفته: دومین جزء در محاسبه سود خالص مؤسسات بازرگانی، بهای تمام شده کالای فروش رفته است. معمولاً بهای تمام شده کالای فروش رفته در پایان دوره مالی محاسبه می‌شود. موجودی کالای اول دوره، بهای تمام شده کالای خریداری شده و موجودی کالای پایان دوره، سه جزء برای محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته می‌باشد. ارتباط بهای تمام شده کالای فروش رفته با این سه جزء به صورت زیر است.

برای تعیین بهای تمام شده کالای خریداری شده، ابتدا برگشت از خرید و تخفیفات و همچنین تخفیفات نقدی خرید از حساب خرید کالا کسر می‌شود تا خرید خالص بدست آید. سپس هزینه حمل کالای خریداری شده به خرید خالص اضافه می‌شود.

حساب برگشت از خرید و تخفیفات و حساب تخفیفات نقدی خرید که به نام حسابهای کاهنده خرید نامیده می‌شوند، دارای مانده، بستانکار هستند. از این رو، برای تعیین خرید خالص مانده حسابهای فوق از حساب خرید کالا کسر می‌شوند. پس از محاسبه مبلغ خرید خالص هزینه حمل کالای خریداری شده به آن اضافه می‌شود تا مبلغ بهای تمام شده کالای خریداری شده تعیین گردد. مثال: ارقام زیر مربوط به عملیات مالی بازرگانی ارج در سال گذشته می‌باشد.

ریال	
۳,۶۰۰,۰۰۰	موجودی کالای اول دوره
۳۲,۵۰۰,۰۰۰	خرید کالا
۱,۰۴۰,۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات
۶۸۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید
۱,۲۲۰,۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۴,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای پایان دوره

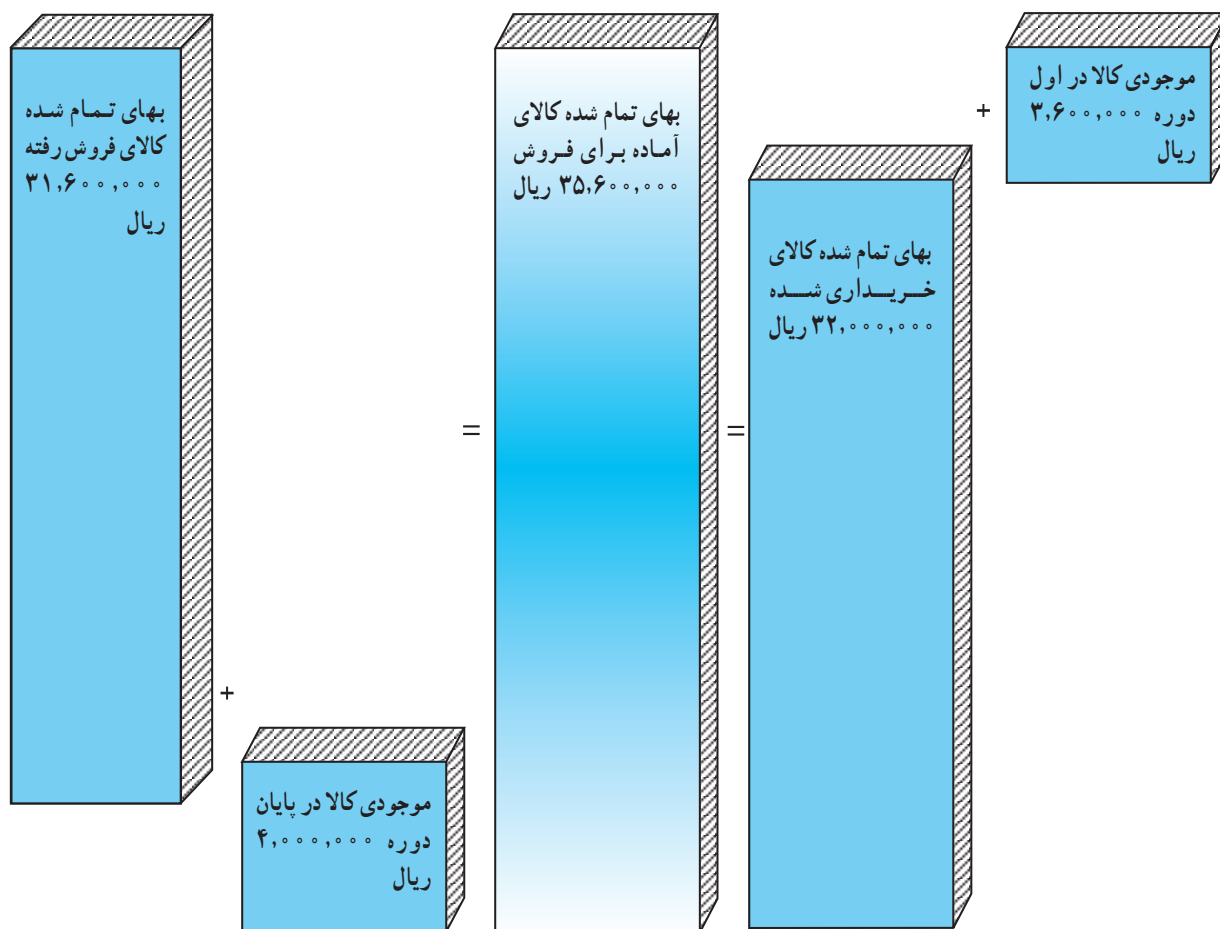
برای تعیین مبلغ بهای تمام شده کالای خریداری شده، به شرح زیر عمل می‌شود:

ریال	ریال	
۳۲,۵۰۰,۰۰۰		خرید کالا
	۱,۰۴۰,۰۰۰	کسر می‌شود: برگشت از خرید و تخفیفات
(۱,۷۲۰,۰۰۰)	۶۸۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید
۳۰,۷۸۰,۰۰۰		خرید خالص
۱,۲۲۰,۰۰۰		اضافه می‌شود: هزینه حمل کالای خریداری شده
۳۲,۰۰۰,۰۰۰		بهای تمام شده کالای خریداری شده

با معلوم شدن بهای تمام شده کالای خریداری شده می توان بهای تمام شده کالای فروش رفته را به شرح زیر محاسبه نمود :

ریال	
۳,۶۰۰,۰۰۰	موجودی کالای اول دوره
۳۲,۰۰۰,۰۰۰	اضافه می شود : بهای تمام شده کالای خریداری شده
۳۵,۶۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
(۴,۰۰۰,۰۰۰)	کسر می شود : موجودی کالای پایان دوره
۳۱,۶۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

در نمودار زیر ارتباط اقلام تشکیل دهنده بهای تمام شده کالای فروش رفته را مشاهده می کنید.

۱۱-۳-۳ سود ناخالص: «سود ناخالص» یا سود ناویژه فروش، عبارت است از مازاد فروش خالص نسبت به بهای تمام

شده کالای فروش رفته. با استفاده از ارقام محاسبه شده در قسمت ۱۱-۳-۱ و ۱۱-۳-۲ سود ناخالص بازرگانی ارجح در سال

گذشته به شرح صفحه‌ی روبه‌رو بدست می‌آید :

ریال	
۴۶,۰۰۰,۰۰۰	فروش خالص
(۳۱,۶۰۰,۰۰۰)	کسر می‌شود: بهای تمام شده کالای فروش رفته
<u>۱۴,۴۰۰,۰۰۰</u>	سود ناخالص

۴-۳-۱۱ هزینه‌های عملیاتی: سومین جزء در محاسبه سود ویژه مؤسسات بازرگانی هزینه‌های عملیاتی می‌باشد. هزینه‌های عملیاتی در مؤسسات بازرگانی، همانند هزینه‌ها در مؤسسات خدماتی است. هزینه حقوق کارکنان، هزینه حمل کالای فروش رفته، هزینه اجاره، هزینه بیمه، هزینه آگهی و تبلیغات، هزینه آب و برق چند نمونه از هزینه‌های عملیاتی در مؤسسات بازرگانی هستند. مثال: هزینه‌های عملیاتی در بازرگانی ارج در سال گذشته به شرح زیر بوده است:

ریال	
۴,۵۰۰,۰۰۰	هزینه حقوق کارکنان
۱,۹۰۰,۰۰۰	هزینه اجاره
۱,۷۰۰,۰۰۰	هزینه آب، برق و تلفن
۱,۶۰۰,۰۰۰	هزینه آگهی و تبلیغات
۷۰۰,۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته
۲۰۰,۰۰۰	هزینه بیمه
۸۰۰,۰۰۰	هزینه مسافرت
<u>۱۱,۴۰۰,۰۰۰</u>	جمع هزینه‌های عملیاتی

با کسر هزینه‌های عملیاتی از سود ناخالص، مبلغ سود یا زیان خالص دوره مالی تعیین می‌شود. سود خالص بازرگانی ارج در سال مالی گذشته عبارت است از:

۱۴,۴۰۰,۰۰۰	سود ناخالص
(۱۱,۴۰۰,۰۰۰)	کسر می‌شود: جمع هزینه‌های عملیاتی
<u>۳,۰۰۰,۰۰۰</u>	سود خالص

۵-۳-۱۱ صورت سود و زیان طبقه‌بندی شده: در مؤسسات بازرگانی، مراحل مختلف محاسبه سود خالص در «صورت سود و زیان طبقه‌بندی شده» گزارش می‌شود. در صورت سود و زیان طبقه‌بندی شده ابتدا بهای تمام شده کالای فروش رفته از فروش خالص کسر و مبلغ سود ناخالص بدست می‌آید. سپس هزینه‌های عملیاتی به تفکیک نوشته شده و مجموع آن از سود ناخالص کسر می‌گردد تا سود یا زیان خالص بدست آید.

در زیر صورت سود و زیان طبقه بندی شده بازرگانی ارج را مشاهده می کنید :

بازرگانی ارج

صورت سود و زیان

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۶

(ارقام به ریال)

۴۸,۰۰۰,۰۰۰				فروش خالص
	۱,۲۰۰,۰۰۰			فروش (ناخالص)
				کسر می شود :
				برگشت از فروش و تخفیفات
(۲,۰۰۰,۰۰۰)	۸۰۰,۰۰۰			تخفیفات نقدی فروش
۴۶,۰۰۰,۰۰۰				فروش خالص
	۳,۶۰۰,۰۰۰			بهای تمام شده کالای فروش رفته :
		۳۲,۵۰۰,۰۰۰		موجودی کالای اول دوره
				خرید کالا
				کسر می شود :
			۱,۰۴۰,۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات
		(۱,۷۲۰,۰۰۰)	۶۸۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید
		۳۰,۷۸۰,۰۰۰		خرید خالص
		۱,۲۲۰,۰۰۰		اضافه می شود : هزینه حمل کالای خریداری شده
	۳۲,۰۰۰,۰۰۰			بهای تمام شده کالای خریداری شده
	۳۵,۶۰۰,۰۰۰			بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
	(۴,۰۰۰,۰۰۰)			کسر می شود : موجودی کالای پایان دوره
(۳۱,۶۰۰,۰۰۰)				بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱۴,۴۰۰,۰۰۰				سود ناخالص
				هزینه های عملیاتی :
	۴,۵۰۰,۰۰۰			هزینه حقوق کارکنان
	۱,۹۰۰,۰۰۰			هزینه اجاره
	۱,۷۰۰,۰۰۰			هزینه آب، برق و تلفن
	۱,۶۰۰,۰۰۰			هزینه آگهی و تبلیغات
	۷۰۰,۰۰۰			هزینه حمل کالای فروش رفته
	۲۰۰,۰۰۰			هزینه بیمه
	۸۰۰,۰۰۰			هزینه مسافرت
(۱۱,۴۰۰,۰۰۰)				جمع هزینه های عملیاتی
۳,۰۰۰,۰۰۰				سود خالص

۱۱-۴ چرخه حسابداری در مؤسسات بازرگانی

همانطور که می‌دانید، حسابداران برای گزارش وضعیت مالی و نتایج عملیات یک مؤسسه، عمر آن را به دوره‌های زمانی مساوی تقسیم می‌کنند و هر یک از این دوره‌ها را «دوره مالی» می‌نامند. در هر دوره مالی مجموعه‌ای از عملیات حسابداری به‌طور منظم و در مراحل پیاپی انجام می‌گیرد تا گزارش‌های مربوط به نتایج عملیات و وضعیت مالی یک مؤسسه تهیه شود. به این مجموعه از عملیات حسابداری که در مراحل پیاپی در هر دوره مالی انجام می‌شود «چرخه حسابداری» می‌گویند.

مراحل چرخه حسابداری عبارت است از: ۱- جمع‌آوری اطلاعات مربوط به فعالیت‌های مالی ۲- تجزیه و تحلیل فعالیت‌های مالی ۳- ثبت فعالیت‌های مالی در دفتر روزنامه ۴- انتقال اطلاعات از دفتر روزنامه به دفتر کل ۵- تهیه تراز آزمایشی ۶- اصلاح حساب‌های دفتر کل ۷- تهیه تراز آزمایشی اصلاح شده ۸- تهیه صورت‌های مالی ۹- بستن حساب‌های موقت ۱۰- تهیه تراز آزمایشی اختتامی.

پنج مرحله اول چرخه حسابداری معمولاً در طول دوره مالی و پنج مرحله دوم در پایان دوره مالی و به هنگام تهیه صورت‌های مالی انجام می‌شود.

چرخه حسابداری در مؤسسات خدماتی بیان گردید. چرخه حسابداری در مؤسسات بازرگانی مشابه مؤسسات خدماتی است. تنها اختلاف در ثبت‌های مربوط به اصلاح حساب موجودی کالا و بستن حساب‌های موقت می‌باشد.

۱-۴-۱ اصلاح حساب‌ها: معمولاً در مؤسسات بازرگانی همانند مؤسسات خدماتی در پایان دوره مالی برخی حساب‌ها اصلاح یا تعدیل می‌شوند. پیش پرداخت بیمه، پیش پرداخت اجاره و موجودی ملزومات از جمله حساب‌هایی هستند که در پایان دوره، اصلاح می‌شوند. انتظار می‌رود با چگونگی اصلاح این‌گونه حساب‌ها آشنا باشید. دسته دیگر از اصلاحات، مربوط به موجودی کالا است که تنها در مؤسسات بازرگانی کاربرد دارد.

برای اصلاح حساب موجودی کالا در مؤسسات بازرگانی دو ثبت انجام می‌شود:

۱- ثبت حذف مبلغ موجودی کالای اول دوره: برای حذف مبلغ موجودی کالای اول دوره مانده حساب موجودی کالا که بیانگر رقم موجودی کالای اول دوره می‌باشد، در حساب خلاصه سود و زیان بدهکار و در حساب موجودی کالا بستانکار می‌شود. به این ترتیب مبلغ موجودی کالای اول دوره حذف می‌گردد.

۲- ثبت مبلغ موجودی کالای پایان دوره: در پایان هر دوره مالی مؤسسات بازرگانی، موجودی کالای پایان دوره خود را شمارش کرده بهای تمام شده آن را محاسبه می‌کنند. برای اینکه مبلغ موجودی کالای پایان دوره در حساب‌ها منعکس شود حساب موجودی کالا به میزان موجودی کالای پایان دوره، بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان به همین مبلغ، بستانکار می‌شود.

ادامه مثال بازرگانی ارج: موجودی کالا طبق تراز آزمایشی اصلاح نشده بازرگانی ارج در پایان سال ۱۳۷۶ معادل ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال است. در پایان سال مالی موجودی کالا شمارش و بهای تمام شده آن معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال ارزیابی گردید.

۱- چگونگی تعیین بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره، در فصل دوازدهم این کتاب ارایه می‌شود.

اصلاح موجودی کالا به شرح زیر در دفتر روزنامه ثبت می شود :

دفتر روزنامه بازرگانی ارج

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۲۸ اسفندماه	خلاصه سود و زیان موجودی کالا		۳,۶۰۰,۰۰۰	۳,۶۰۰,۰۰۰
»	حذف موجودی کالای اول دوره موجودی کالا		۴,۰۰۰,۰۰۰	
»	خلاصه سود و زیان ثبت موجودی کالای ارزیابی شده در پایان دوره			۴,۰۰۰,۰۰۰

موجودی کالا

موجودی کالای اول دوره	۳,۶۰۰,۰۰۰	حذف موجودی اول دوره	۳,۶۰۰,۰۰۰
موجودی کالای پایان دوره	۴,۰۰۰,۰۰۰		

نحوه انعکاس ثبتهای روزنامه مربوط به اصلاح

حساب موجودی کالا در حسابهای T دفتر کل به شرح روبه رو است :

خلاصه سود و زیان

موجودی کالای اول دوره	۳,۶۰۰,۰۰۰	موجودی کالای پایان دوره	۴,۰۰۰,۰۰۰
-----------------------	-----------	-------------------------	-----------

۲-۴-۱۱ بستن حسابهای موقت: نحوه بستن حسابهای موقت در مؤسسات بازرگانی تا حدود زیادی شبیه مؤسسات

خدماتی است. ترتیب بستن حسابهای موقت در مؤسسات بازرگانی به شرح زیر است :

(الف) حسابهای فروش کالا، برگشت از خرید و تخفیفات و حساب تخفیفات نقدی خرید بدهکار شده و حساب خلاصه سود

و زیان معادل جمع آنها بستانکار می گردد.

(ب) حسابهای خرید کالا، برگشت از فروش و تخفیفات، تخفیفات نقدی فروش و همچنین هریک از حسابهای هزینه های

عملیاتی بستانکار شده و حساب خلاصه سود و زیان معادل جمع آنها بدهکار می گردد.

(ج) پس از بستن حسابهای تشریح شده در قسمت (الف) و (ب) چنانچه حساب خلاصه سود و زیان مانده بستانکار داشته باشد

(سود خالص) معادل مانده مزبور بدهکار شده و حساب سرمایه مالک به همین میزان بستانکار می گردد. بدیهی است اگر حساب

خلاصه سود و زیان مانده بدهکار داشته باشد (زیان خالص) معادل مانده مزبور بستانکار شده و حساب سرمایه مالک به همین میزان

بدهکار می گردد.

(د) حساب برداشت به میزان مانده نهائی بستانکار شده و حساب سرمایه مالک بدهکار می گردد.

۱۱-۵ مثال جامع: اصلاح حسابها، تهیه صورتهای مالی و بستن حسابها

بازرگانی نیرو به عمده فروشی باتری ساعت اشتغال دارد. تراز آزمایشی زیر در پایان دومین سال فعالیت و قبل از انجام اصلاحات پایان دوره به شرح زیر می باشد.

بازرگانی نیرو
تراز آزمایشی اصلاح نشده
۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

مانده حساب		نام حساب	شماره حساب
بستانکار	بدهکار		
	۱,۸۵۰,۰۰۰	موجودی نقد	۱۰۱
	۳,۷۵۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی	۱۰۲
	۴,۳۴۵,۰۰۰	موجودی کالا	۱۰۳
	۷۲۰,۰۰۰	موجودی ملزومات	۱۰۴
	۳,۸۴۰,۰۰۰	پیش پرداخت اجاره	۱۰۵
	۲۲۶,۰۰۰	پیش پرداخت بیمه	۱۰۶
	۸,۲۷۴,۰۰۰	اثاثه	۱۱۱
	۴۰,۸۰۰,۰۰۰	وسایط نقلیه	۱۱۲
۱,۳۰۰,۰۰۰		حسابهای پرداختی	۲۰۱
۹,۱۰۰,۰۰۰		وام پرداختی	۲۰۲
۴۱,۴۸۰,۰۰۰		سرمایه آقای بهنام پور	۳۰۱
	۳,۷۰۹,۰۰۰	برداشت	۳۰۲
۴۸,۵۴۰,۰۰۰		فروش کالا	۴۰۱
	۲۸۲,۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات	۴۰۲
	۶۱۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش	۴۰۳
	۲۱,۵۰۰,۰۰۰	خرید کالا	۵۰۱
۳۲۲,۷۰۰		برگشت از خرید و تخفیفات	۵۰۲
	۵۳۰,۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده	۵۰۳
۴۸۰,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید	۵۰۴
	۷,۹۴۵,۰۰۰	هزینه حقوق کارکنان	۵۰۵
	۹۲۰,۰۰۰	هزینه آب، برق و تلفن	۵۰۶
	۳۶۲,۵۰۰	هزینه پذیرایی	۵۰۷
	—	هزینه بیمه وسایط نقلیه	۵۰۸
	—	هزینه ملزومات مصرفی	۵۰۹
	۸۹۰,۰۰۰	هزینه آگهی و تبلیغات	۵۱۰
	۵۴۱,۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته	۵۱۱
	۱۲۸,۲۰۰	هزینه متفرقه	۵۱۲
۱۰۱,۲۲۲,۷۰۰	۱۰۱,۲۲۲,۷۰۰	جمع	

سایر اطلاعات به شرح زیر می باشد :

(۱) بهای تمام شده موجودی کالا در پایان اسفند ماه ۱۳۷۶، ۳,۳۸۹,۰۰۰ ریال ارزیابی شد.

(۲) مبلغ پیش پرداخت اجاره مربوط به اجاره یک سال دفتر بازرگانی نیرو از ۱۶ شهریورماه ۱۳۷۶ تا ۱۵ شهریورماه ۱۳۷۷ می باشد.

(۳) پیش پرداخت بیمه مربوط به بیمه نامه یک ساله وسایط نقلیه می باشد. تاریخ شروع بیمه نامه اول دی ماه ۱۳۷۶ است.

(۴) در پایان سال ۱۳۷۶ بهای تمام شده موجودی ملزومات ۳۶۱,۲۰۰ ریال ارزیابی شد.

با توجه به تراز آزمایشی اصلاح نشده و سایر اطلاعات، اصلاح حسابها، تهیه صورتهای مالی و بستن حسابها به شرح زیر انجام می گیرد. (آقای بهنام پور در طول سال ۱۳۷۶ مجموعاً ۲۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال در بازرگانی نیرو سرمایه گذاری مجدد انجام داد).

دفتر روزنامه بازرگانی نیرو

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۳۷۶				
۲۹ اسفندماه	خلاصه سود و زیان موجودی کالا		۴,۳۴۵,۰۰۰	۴,۳۴۵,۰۰۰
»	حذف مبلغ موجودی کالای اول دوره موجودی کالا		۳,۳۸۹,۰۰۰	۳,۳۸۹,۰۰۰
»	خلاصه سود و زیان ثبت موجودی کالای پایان دوره		۲,۰۸۰,۰۰۰ ^(۱)	۲,۰۸۰,۰۰۰ ^(۱)
»	هزینه اجاره پیش پرداخت اجاره		۵۶,۵۰۰ ^(۲)	۵۶,۵۰۰ ^(۲)
»	هزینه بیمه وسایط نقلیه پیش پرداخت بیمه		۳۵۸,۸۰۰ ^(۳)	۳۵۸,۸۰۰ ^(۳)
»	اصلاح حساب پیش پرداخت اجاره هزینه اجاره			
»	اصلاح حساب پیش پرداخت بیمه هزینه ملزومات مصرفی			
»	اصلاح حساب موجودی ملزومات موجودی ملزومات مصرفی			

$$(۱) ۳,۸۴۰,۰۰۰ \cdot \frac{۶/۵}{۱۲} = ۲,۰۸۰,۰۰۰$$

$$(۲) ۲۲۶,۰۰۰ \cdot \frac{۳}{۱۲} = ۵۶,۵۰۰$$

$$(۳) ۷۲۰,۰۰۰ \cdot ۳۶۱,۲۰۰ = ۳۵۸,۸۰۰$$

پس از نقل ثبتهای اصلاحی از دفتر روزنامه به دفتر کل و مانده گیری از حسابهای دفتر کل، تراز آزمایشی اصلاح شده به

شرح زیر تنظیم می شود.

بازرگانی نیرو
تراز آزمایشی اصلاح شده
۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

مانده حساب		نام حساب	شماره حساب
بستانکار	بدهکار		
	۱,۰۸۵,۰۰۰	موجودی نقد	۱۰۱
	۳,۷۵۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی	۱۰۲
	۳,۳۸۹,۰۰۰	موجودی کالا	۱۰۳
	۳۶۱,۲۰۰	موجودی ملزومات	۱۰۴
	۱,۷۶۰,۰۰۰	پیش پرداخت اجاره	۱۰۵
	۱۶۹,۵۰۰	پیش پرداخت بیمه	۱۰۶
	۸,۲۷۴,۰۰۰	اثاثه	۱۱۱
	۴۰,۸۰۰,۰۰۰	وسایط نقلیه	۱۱۲
۱,۳۰۰,۰۰۰		حسابهای پرداختی	۲۰۱
۹,۱۰۰,۰۰۰		وام پرداختی	۲۰۲
۴۱,۴۸۰,۰۰۰		سرمایه آقای بهنام پور	۳۰۱
	۳,۷۰۹,۰۰۰	برداشت	۳۰۲
۳,۳۸۹,۰۰۰	۴,۳۴۵,۰۰۰	خلاصه سود و زیان	۳۰۳
۴۸,۵۴۰,۰۰۰		فروش کالا	۴۰۱
	۲۸۲,۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات	۴۰۲
	۶۱۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش	۴۰۳
	۲۱,۵۰۰,۰۰۰	خرید کالا	۵۰۱
۳۲۲,۷۰۰		برگشت از خرید و تخفیفات	۵۰۲
	۵۳۰,۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده	۵۰۳
۴۸۰,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید	۵۰۴
	۷,۹۴۵,۰۰۰	هزینه حقوق کارکنان	۵۰۵
	۲,۰۸۰,۰۰۰	هزینه اجاره	۵۰۶
	۹۲۰,۰۰۰	هزینه آب، برق و تلفن	۵۰۷
	۳۶۲,۵۰۰	هزینه پذیرایی	۵۰۸
	۵۶,۵۰۰	هزینه بیمه وسایط نقلیه	۵۰۹
	۳۵۸,۸۰۰	هزینه ملزومات مصرفی	۵۱۰
	۸۹۰,۰۰۰	هزینه آگهی و تبلیغات	۵۱۱
	۵۴۱,۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته	۵۱۲
	۱۲۸,۲۰۰	هزینه متفرقه	۵۱۳
۱۰۴,۶۱۱,۷۰۰	۱۰۴,۶۱۱,۷۰۰	جمع	

پس از تهیه تراز آزمایشی اصلاح شده می توان صورتهای مالی را تهیه نمود.

بازرگانی نیرو

صورت سود و زیان

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

(ارقام به ریال)

۴۸,۵۴۰,۰۰۰	۲۸۲,۰۰۰			فروش خالص:
(۸۹۲,۰۰۰)	۶۱۰,۰۰۰			فروش
۴۷,۶۴۸,۰۰۰	۴,۳۴۵,۰۰۰	۲۱,۵۰۰,۰۰۰	۳۲۲,۷۰۰	کسر می شود: برگشت از فروش و تخفیفات
		(۸۰۲,۷۰۰)	۴۸۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
		۲۰,۶۹۷,۳۰۰		فروش خالص
	۲۱,۲۲۷,۳۰۰			بهای تمام شده کالای فروخته شده:
	۲۵,۵۷۲,۳۰۰			موجودی کالا در اول دوره
	۳,۳۸۹,۰۰۰			خرید کالا
(۲۲,۱۸۳,۳۰۰)				کسر می شود: برگشت از خرید و تخفیفات
۲۵,۴۶۴,۷۰۰				تخفیفات نقدی خرید
				خرید خالص
				اضافه می شود: هزینه حمل کالای خریداری شده
	۷,۹۴۵,۰۰۰			بهای تمام شده کالای خریداری شده
	۲,۰۸۰,۰۰۰			بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
	۹۲۰,۰۰۰			کسر می شود: موجودی کالا در پایان دوره
	۳۶۲,۵۰۰			بهای تمام شده کالای فروخته شده
	۵۶,۵۰۰			سود ناخالص
	۳۵۸,۸۰۰			هزینه های عملیاتی:
	۸۹۰,۰۰۰			هزینه حقوق کارکنان
	۵۴۱,۰۰۰			هزینه اجاره
	۱۲۸,۲۰۰			هزینه آب، برق و تلفن
(۱۳,۲۸۲,۰۰۰)				هزینه پذیرایی
۱۲,۱۸۲,۷۰۰				هزینه بیمه وسایط نقلیه
				هزینه ملزومات مصرفی
				هزینه آگهی و تبلیغات
				هزینه حمل کالای فروخته شده
				هزینه متفرقه
				جمع هزینه های عملیات
				سود خالص

بازرگانی نیرو

صورت سرمایه

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

ریال	
۱۸,۲۸۰,۰۰۰	سرمایه آقای بهنام پور در اول دوره
۲۳,۲۰۰,۰۰۰	اضافه می شود : سرمایه گذاری طی دوره
۴۱,۴۸۰,۰۰۰	
۱۲,۱۸۲,۷۰۰	اضافه می شود : سود خالص
۵۳,۶۶۲,۷۰۰	
(۳,۷۰۹,۰۰۰)	کسر می شود : برداشت آقای بهنام پور
۴۹,۹۵۳,۷۰۰	سرمایه آقای بهنام پور در پایان سال ۱۳۷۶

بازرگانی نیرو

ترازنامه

به تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

(ارقام به ریال)		به تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶	
		داراییها:	
		موجودی نقد	۱,۸۵۰,۰۰۰
		حسابهای دریافتی	۳,۷۵۰,۰۰۰
		موجودی کالا	۳,۳۸۹,۰۰۰
		موجودی ملزومات	۳۶۱,۲۰۰
		پیش پرداخت اجاره	۱,۷۶۰,۰۰۰
		پیش پرداخت بیمه	۱۶۹,۵۰۰
		اثاثه	۸,۲۷۴,۰۰۰
		وسایط نقلیه	۴۰,۸۰۰,۰۰۰
		جمع داراییها	۶۰,۳۵۳,۷۰۰
		بدهیها:	
		حسابهای پرداختی	۱,۳۰۰,۰۰۰
		وام پرداختی	۹,۱۰۰,۰۰۰
		جمع بدهیها	۱۰,۴۰۰,۰۰۰
		حقوق مالی مالک:	
		سرمایه آقای بهنام پور	۴۹,۹۵۳,۷۰۰
		در پایان سال ۱۳۷۶	
		جمع بدهیها و حقوق مالی مالک	۶۰,۳۵۳,۷۰۰

بستن حسابهای موقت به شرح زیر انجام می گیرد :

دفتر روزنامه بازرگانی نیرو

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۳۷۶				
۲۹ اسفندماه	فروش کالا		۴۸,۵۴۰,۰۰۰	
	برگشت از خرید و تخفیفات		۳۲۲,۷۰۰	
	تخفیفات نقدی خرید		۴۸۰,۰۰۰	
	خلاصه سود و زیان			۴۹,۳۴۲,۷۰۰
	بستن حساب فروش و حسابهای کاهنده خرید			
»	خلاصه سود و زیان		۲۲,۹۲۲,۰۰۰	»
	خرید کالا			۲۱,۵۰۰,۰۰۰
	هزینه حمل کالای خریداری شده			۵۳۰,۰۰۰
	برگشت از فروش و تخفیفات			۲۸۲,۰۰۰
	تخفیفات نقدی فروش			۶۱۰,۰۰۰
	بستن حساب خرید و حسابهای کاهنده فروش			
	خلاصه سود و زیان		۱۳,۲۸۲,۵۰۰	
	هزینه حقوق کارکنان			۷,۹۴۵,۰۰۰
	هزینه اجاره			۲,۰۸۰,۰۰۰
	هزینه آب، برق و تلفن			۹۲۰,۰۰۰
	هزینه پذیرایی			۳۶۲,۵۰۰
	هزینه بیمه وسایط نقلیه			۵۶,۵۰۰
	هزینه آگهی و تبلیغات			۸۹۰,۰۰۰
	هزینه ملزومات مصرفی			۳۵۸,۸۰۰
	هزینه حمل کالای فروش رفته			۵۴۱,۰۰۰
	هزینه متفرقه			۱۲۸,۲۰۰
	بستن حسابهای هزینه			
»	سرمایه آقای بهنام پور		۳,۷۰۹,۰۰۰	»
	برداشت			۳,۷۰۹,۰۰۰
	بستن حساب برداشت			
»	خلاصه سود و زیان		۱۲,۱۸۲,۷۰۰	»
	سرمایه آقای بهنام پور			۱۲,۱۸۲,۷۰۰
	بستن حساب خلاصه سود و زیان			

بازرگانی نیرو
تراز آزمایشی اختتامی
۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

شماره حساب	نام حساب	مانده حساب	
		بستانکار	بدهکار
۱۰۱	موجودی نقد		۱,۸۵۰,۰۰۰
۱۰۲	حسابهای دریافتی		۳,۷۵۰,۰۰۰
۱۰۳	موجودی کالا		۳,۳۸۹,۰۰۰
۱۰۴	موجودی ملزومات		۳۶۱,۲۰۰
۱۰۵	پیش پرداخت اجاره		۱,۷۶۰,۰۰۰
۱۰۶	پیش پرداخت بیمه		۱۶۹,۵۰۰
۱۱۱	اثاثه		۸,۲۷۴,۰۰۰
۱۱۲	وسایط نقلیه		۴۰۰,۸۰۰,۰۰۰
۲۰۱	حسابهای پرداختی	۱,۳۰۰,۰۰۰	
۲۰۲	وام پرداختی	۹,۱۰۰,۰۰۰	
۳۰۱	سرمایه آقای بهنام پور	۴۹,۹۵۳,۷۰۰	
	جمع	۶۰,۳۵۳,۷۰۰	۶۰,۳۵۳,۷۰۰

همانطور که می دانید در پایان سال مالی واحدهای اقتصادی معمولاً برای سال مالی جدید دفاتر جدید تهیه و با بستن حسابهای دایمی سال گذشته، مانده هر یک صفر شده و از طریق ثبت افتتاح حسابها در دفاتر جدید به دفاتر جدید انتقال می یابند. بستن حسابهای دایمی بازرگانی نیرو در پایان سال مالی ۱۳۷۶ به شرح زیر انجام می شود:

دفتر روزنامه

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۳۷۶				
۲۹ اسفندماه	تراز اختتامی		۶۰,۳۵۳,۷۰۰	
	موجودی نقد			۱,۸۵۰,۰۰۰
	حسابهای دریافتی			۳,۷۵۰,۰۰۰
	موجودی کالا			۳,۳۸۹,۰۰۰
	موجودی ملزومات			۳۶۱,۲۰۰
	پیش پرداخت اجاره			۱,۷۶۰,۰۰۰
	پیش پرداخت بیمه			۱۶۹,۵۰۰
	اثاثه			۸,۲۷۴,۰۰۰
	وسایط نقلیه			۴۰۰,۸۰۰,۰۰۰
	بستن حسابهای دارایی			
»	سرمایه آقای بهنام پور		۴۹,۹۵۳,۷۰۰	
	حسابهای پرداختی			۱,۳۰۰,۰۰۰
	وام پرداختی			۹,۱۰۰,۰۰۰
	تراز اختتامی			۶۰,۳۵۳,۷۰۰
	بستن حسابهای بدهی و حساب سرمایه			

- ۱- تفاوت صورت سود و زیان یک مؤسسه بازرگانی را با یک مؤسسه خدماتی بیان کنید.
- ۲- برای محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، چه مبلغی به مبلغ خرید کالا اضافه و چه مبلغی از آن کسر می شود؟
- ۳- برای محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته، چه مبلغی از بهای تمام شده کالای آماده برای فروش کسر می شود؟

- ۴- صورت سود و زیان طبقه بندی شده یا چند مرحله ای چیست؟
- ۵- در هر یک از موارد زیر به جای اصطلاح مناسب بنویسید (از سمت راست به چپ بخوانید)
- (۱) خرید خالص = خرید کالا -
- (۲) = بهای تمام شده کالای خریداری شده . خرید خالص
- (۳) بهای تمام شده آماده برای فروش = موجودی کالای اول دوره +
- (۴) = بهای تمام شده کالای آماده برای فروش . بهای تمام شده کالای فروش رفته
- (۵) = بهای تمام شده کالای فروش رفته . سود ناخالص
- (۶) سود ناخالص = + سود خالص
- (۷) بهای تمام شده کالای خریداری شده = خرید خالص +
- (۸) = فروش خالص + تخفیفات نقدی فروش + برگشت از فروش و تخفیفات
- (۹) = بهای تمام شده کالای آماده برای فروش - موجودی کالای اول دوره
- (۱۰) بهای تمام شده کالای فروش رفته = - موجودی کالای پایان دوره

پرسشهای چهار گزینه ای

- ۱- تنها هنگامی سود ناخالص بدست می آید که :
- الف) هزینه های عملیاتی کمتر از فروش خالص باشد.
- ب) فروش خالص کمتر از هزینه های عملیاتی باشد.
- ج) هزینه های عملیاتی بیشتر از بهای تمام شده کالای فروش رفته باشد.
- د) فروش خالص بیشتر از بهای تمام شده کالای فروش رفته باشد.
- ۲- در محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده
- الف) تخفیفات نقدی خرید از خرید خالص کسر می شود.
- ب) هزینه حمل کالای فروش رفته از خرید خالص کسر می شود.
- ج) برگشت از خرید و تخفیفات از خرید خالص کسر می شود.
- د) هزینه حمل کالای خریداری شده به خرید خالص اضافه می شود.

۳- اگر موجودی کالای اول دوره ۴۰۰,۰۰۰ ریال، بهای تمام شده کالای خریداری شده ۳,۸۰۰,۰۰۰ ریال و موجودی کالای پایان دوره ۵۰۰,۰۰۰ ریال باشد مبلغ بهای تمام شده کالای فروش رفته برابر است با:

الف) ۳,۹۰۰,۰۰۰ (ب) ۳,۷۰۰,۰۰۰ (ج) ۳,۳۰۰,۰۰۰ (د) ۴,۲۰۰,۰۰۰

۴- اگر فروش خالص ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال، بهای تمام شده کالای فروش رفته ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال و هزینه‌های عملیاتی ۶۰۰,۰۰۰ ریال باشد مبلغ سود ناخالص برابر است با:

الف) ۹۰۰,۰۰۰ (ب) ۱,۵۰۰,۰۰۰ (ج) ۳,۴۰۰,۰۰۰ (د) ۳,۶۰۰,۰۰۰

برای پاسخ به پرسشهای ۵ تا ۸ از اطلاعات زیر استفاده کنید (ارقام به ریال)

موجودی کالا در ۱۳۷۶/۱/۱	۱۳,۴۵۳,۰۰۰	هزینه حقوق	۱۲,۳۴۱,۰۰۰
فروش	۵۳,۰۹۵,۰۰۰	هزینه آگهی و تبلیغات	۱,۷۲۲,۰۰۰
هزینه حمل کالای فروش رفته	۷۴۶,۲۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات	۴۳۰,۵۰۰
هزینه حمل کالای خریداری شده	۷۸۹,۲۵۰	خرید کالا	۲۸,۷۰۰,۰۰۰
تخفیفات نقدی خرید	۵۰۲,۲۵۰	موجودی کالا در ۱۳۷۶/۱۲/۲۸	۶,۰۲۷,۰۰۰
تخفیفات نقدی فروش	۱,۰۰۴,۵۰۰		

۵- مبلغ بهای تمام شده کالای آماده برای فروش در سال ۱۳۷۶ برابر است با:

الف) ۳۴,۱۵۳,۰۰۰ (ب) ۳۴,۴۴۰,۰۰۰ (ج) ۳۵,۱۸۶,۲۰۰ (د) ۳۵,۴۴۴,۵۰۰

۶- مبلغ بهای تمام شده کالای فروش رفته در سال ۱۳۷۶ برابر است با:

الف) ۲۸,۱۲۶,۰۰۰ (ب) ۲۸,۴۱۳,۰۰۰ (ج) ۲۹,۱۵۹,۲۰۰ (د) ۲۹,۴۱۷,۵۰۰

۷- مبلغ سود ناخالص سال ۱۳۷۶ برابر است با:

الف) ۲۲,۵۰۰,۸۰۰ (ب) ۲۳,۲۴۷,۰۰۰ (ج) ۲۴,۲۵۱,۵۰۰ (د) ۲۴,۶۸۲,۰۰۰

۸- مبلغ سود ویژه سال ۱۳۷۶ برابر است با:

الف) ۸,۴۳۷,۸۰۰ (ب) ۹,۱۸۴,۰۰۰ (ج) ۱۰,۰۱۶,۳۰۰ (د) ۱۰,۱۵۹,۸۰۰

۹- کدام یک از ثبتهای زیر برای بستن حسابهای موقت درست است؟

الف) حسابهای درآمد و حسابهای کاهنده فروش، بدهکار و در مقابل حساب خلاصه سود و زیان، بستانکار می‌شود.

ب) حسابهای هزینه و حسابهای کاهنده هزینه، بستانکار و در مقابل حساب خلاصه سود و زیان، بدهکار می‌شود.

ج) حسابهای درآمد و حسابهای کاهنده خرید، بستانکار و در مقابل حساب خلاصه سود و زیان، بدهکار می‌شود.

د) حسابهای هزینه و حسابهای کاهنده فروش، بستانکار و حساب خلاصه سود و زیان، بدهکار می‌شود.

۱۰- کدامیک از عبارتهای زیر در مورد اصلاح حساب موجودی کالا در پایان دوره درست است؟

الف) ابتدا حساب موجودی کالا معادل مبلغ موجودی کالای اول دوره بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان به همین مبلغ بستانکار می‌شود و سپس حساب موجودی کالا معادل مبلغ موجودی کالا در پایان دوره، بستانکار و حساب خلاصه سود و زیان به همین مبلغ، بدهکار می‌شود.

ب) ابتدا حساب خلاصه سود و زیان معادل مبلغ موجودی کالا در اول دوره، بدهکار و حساب موجودی کالا به همین مبلغ، بستانکار می‌شود و سپس حساب موجودی کالا معادل مبلغ موجودی کالا در پایان دوره، بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان به همین مبلغ، بستانکار می‌شود.

ج) حساب موجودی کالا به میزان اختلاف مبلغ موجودی کالا در اول دوره و موجودی کالا در پایان دوره، بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان، بستانکار می‌شود.

د) ابتدا حساب موجودی کالا به حساب خلاصه سود و زیان بسته می‌شود و سپس حساب موجودی کالا معادل مبلغ موجودی کالا در پایان دوره، بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان به همین مبلغ، بستانکار می‌شود.

تمرینها

دامی	موقت	مانده حساب		نام حساب
		بستانکار	بدهکار	
	☐	☐		الف - فروش کالا ب - خرید کالا ج - برگشت از خرید و تخفیفات د - هزینه حمل کالای خریداری شده ه - موجودی کالا و - برداشت ز - برگشت از فروش و تخفیفات ح - تخفیفات نقدی خرید ط - تخفیفات نقدی فروش ی - موجودی ملزومات ک - وام پرداختی ل - حسابهای دریافتی م - هزینه ملزومات مصرفی ن - سرمایه مالک

۱- در جدول روبه‌رو برخی حسابهای مؤسّسات بازرگانی نوشته شده است. با درج علامت «» در محل مناسب، جدول را کامل نمایید.

۲- در هر ستون به جای مبلغ مناسب، بنویسید.

شرح	نام مؤسسه	مؤسسه بازرگانی وحید	فروشگاه کرخه	عمده فروشی نسیم	فروشگاه رامین
موجودی کالای اول دوره		۲۱,۳۰۰,۰۰۰	۸,۳۴۲,۵۰۰	۳۲۱,۰۰۰	<input type="text"/>
بهای تمام شده کالای خریداری شده		۴۵,۹۰۰,۰۰۰	۱۳,۲۸۰,۰۰۰	<input type="text"/>	۲۱,۷۰۰,۰۰۰
موجودی کالای پایان دوره		۱۰,۹۸۰,۰۰۰	<input type="text"/>	۱,۸۴۵,۰۰۰	۷,۳۴۲,۰۰۰
بهای تمام شده کالای فروش رفته		<input type="text"/>	۲۰,۱۳۸,۲۰۰	۱۶,۰۱۷,۰۰۰	۲۳,۸۵۸,۰۰۰

۳- اطلاعات زیر مربوط به عملکرد مؤسسه بازرگانی کویر و مؤسسه بازرگانی قدس می‌باشد. برای هر یک از این دو مؤسسه، صورتحساب سود و زیان طبقه‌بندی شده تنظیم نمایید.

(ارقام به هزار ریال)

نام مؤسسه		شرح
بازرگانی کویر	بازرگانی قدس	
۷۷,۴۹۶	۴۸,۹۰۰	فروش
۱,۲۸۰	۷۴۱	تخفیفات نقدی فروش
۳,۹۰۰	۸۷۰	برگشت از فروش و تخفیفات
۱۳,۲۱۰	۱۱,۷۰۰	موجودی کالای اول دوره
۴۹,۹۰۰	۲۰,۱۰۰	خرید کالا
۱۲۱	۶۲	تخفیفات نقدی خرید
۱,۴۰۱	۵۴	برگشت از خرید و تخفیفات
۵۲۳	۱۴۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۳,۸۱۰	۲,۳۰۳	موجودی کالای پایان دوره
۱۵۱	۲۱۴	هزینه حمل کالای فروش رفته
۴,۸۳۰	۳,۴۶۸	هزینه حقوق کارکنان
۸۹۴	۳۴۰	هزینه آب، برق و تلفن
۳,۰۰۰	۲,۸۰۰	هزینه اجاره
۲۰۷	۱۱۸	هزینه بیمه
۴,۹۰۰	۱,۰۲۰	هزینه آگهی و تبلیغات
۳۱۳	۱۸	هزینه ملزومات
۴۱۱	۲۰۰	هزینه متفرقه

۴- در جدول زیر اطلاعات مربوط به عملکرد مؤسسه بازرگانی بم در طول ۴ سال ارائه شده است. در جای

مبلغ مناسب بنویسید.

(ارقام به هزار ریال)

سال				شرح
۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	۱۳۷۳	
<input type="text"/>	۴,۱۷۰	۵,۲۰۳	۴,۵۰۰	فروش خالص
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	۲۳۱	موجودی کالای اول دوره
<input type="text"/>	<input type="text"/>	۴,۳۰۳	۳,۱۱۱	بهای تمام شده کالای خریداری شده
۳۸۴	۵۴۰	<input type="text"/>	۳۴۰	موجودی کالای پایان دوره
۲,۹۴۰	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۴۲۲	<input type="text"/>	۸۲۴	<input type="text"/>	سود ناخالص
<input type="text"/>	۱,۱۱۵	۱,۳۵۰	۱,۲۰۰	هزینه‌های عملیاتی
(۳۰۱)	۴۷۲	<input type="text"/>	<input type="text"/>	سود (زیان) خالص

۵- اثر افزایش هر یک از اقلام مندرج در جدول زیر را در محاسبه فروش خالص، بهای تمام شده کالای خریداری شده، بهای تمام شده کالای فروش رفته، سود ناخالص و سود خالص معلوم کنید. برای نوشتن پاسخ از علامت «+» برای افزایش، از علامت «-» برای کاهش و از علامت «°» برای بدون تأثیر استفاده کنید.

شرح	فروش خالص	بهای تمام شده کالای خریداری شده	بهای تمام شده کالای فروش رفته	سود ناخالص	سود خالص
الف- فروش کالا ب- هزینه حمل کالای فروش رفته ج- برگشت از خرید و تخفیفات د- تخفیفات نقدی خرید ه- تخفیفات نقدی فروش و- برگشت از فروش و تخفیفات ز- خرید کالا ح- هزینه حمل کالای خریداری شده ط- هزینه حقوق کارکنان ی- هزینه ملزومات مصرفی	.	°	°	.	.

۶- اطلاعات زیر مربوط به بازرگانی اروند می باشد. مبلغ فروش خالص و بهای تمام شده کالای خریداری شده را برای هر یک از سالهای مذکور محاسبه و نحوه محاسبه را در جدول مناسب بنویسید.

سال	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	شرح
فروش	۲,۴۵۳,۰۰۰	۳,۲۱۰,۰۰۰	۲,۵۴۴,۰۰۰	
خرید کالا	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۷۰۰,۰۰۰	۱,۹۴۰,۰۰۰	
تخفیفات نقدی فروش	۲۵,۰۰۰	۱۹,۳۰۰	۱۸,۰۰۰	
تخفیفات نقدی خرید	۳۳,۰۰۰	۳۴,۰۰۰	۲۷,۰۰۰	
برگشت از خرید و تخفیفات	۷۲,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	
برگشت از فروش و تخفیفات	۳۹,۰۰۰	۹۲,۰۰۰	۲۱,۰۰۰	
هزینه حمل کالای خریداری شده	۶۵,۳۰۰	۱۰۱,۰۰۰	۵۶,۰۰۰	
هزینه حمل کالای فروش رفته	۴۸۲,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۴۸,۵۰۰	

۱- تراز آزمایشی فروشگاه بذر و سموم گیاهی الوان پس از انجام اصلاحات به شرح زیر می باشد.

فروشگاه الوان
تراز آزمایشی اصلاح شده
۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

مانده حساب		نام حساب
بستانکار	بدهکار	
	۲۰۷,۰۰۰	موجودی نقد
	۴۲۸,۹۰۰	حسابهای دریافتی
	۹,۲۱۱,۰۰۰	موجودی کالا
	۲۴۰,۰۰۰	موجودی ملزومات فروشگاه
	۳۸۰,۰۰۰	پیش پرداخت اجاره
	۴,۸۲۰,۰۰۰	اثاثه فروشگاه
۳,۱۰۰,۰۰۰		حسابهای پرداختی
۱۱,۳۶۶,۱۰۰		سرمایه آقای عباسی
	۱,۱۰۰,۰۰۰	برداشت
۹,۲۱۱,۰۰۰	۶,۷۰۰,۰۰۰	خلاصه سود و زیان
۱۳,۸۴۰,۰۰۰		فروش کالا
	۳۴۷,۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات
	۳۷۳,۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
	۸,۰۱۰,۰۰۰	خرید کالا
۶۳,۵۰۰		برگشت از خرید و تخفیفات
۱۵۰,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید
	۱۸۳,۵۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
	۱,۸۰۰,۰۰۰	هزینه اجاره
	۳,۱۳۰,۰۰۰	هزینه حقوق
	۴۱۵,۲۰۰	هزینه ملزومات فروشگاه
	۳۸۵,۰۰۰	هزینه آب، برق و تلفن
۳۷,۷۳۰,۶۰۰	۳۷,۷۳۰,۶۰۰	جمع

در طول سال ۱۳۰۶ آقای عباسی ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال در فروشگاه الوان سرمایه گذاری مجدد کرده است.
مطلوب است:

- الف) تنظیم صورت سود و زیان فروشگاه الوان برای سال مالی ۱۳۰۶
ب) تنظیم صورت سرمایه فروشگاه الوان برای سال مالی ۱۳۰۶
ج) تنظیم ترازنامه فروشگاه الوان به تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶

- ۲- براساس اطلاعات مسأله قبل، مطلوب است :
- الف) ثبت بستن حسابهای موقت در دفتر روزنامه و انتقال به دفتر کل
- ب) تنظیم تراز آزمایشی اختتامی به تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۶
- ج) ثبت بستن حسابهای دائمی در دفتر روزنامه و انتقال به دفتر کل
- ۳- فروشگاه میلاد عرضه کننده انواع لباس بچه گانه می باشد. تراز آزمایشی اصلاح نشده و اطلاعات لازم برای انجام اصلاحات پایان سال مالی فروشگاه (۳۱ شهریور) و صورتهای مالی به شرح زیر می باشد :

فروشگاه میلاد
تراز آزمایشی اصلاح نشده
۳۱ شهریورماه ۱۳۰۶

مانده حساب		نام حساب
بستانکار	بدهکار	
	۲,۱۲۰,۰۰۰	موجودی نقد
	۴,۲۵۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی
	۱۰,۲۳۰,۰۰۰	موجودی کالا
	۱,۲۰۰,۰۰۰	پیش پرداخت آگهی
	۲,۵۸۰,۰۰۰	پیش پرداخت اجاره
	۲۲۸,۰۰۰	ملزومات فروشگاه
	۷,۴۰۰,۰۰۰	اثاثه فروشگاه
۱,۷۳۰,۰۰۰		حسابهای پرداختی
۲,۰۰۰,۰۰۰		وام پرداختی
۱۵,۷۸۰,۰۰۰		سرمایه خانم کاظمی
	۲,۸۰۰,۰۰۰	برداشت
۴۲,۳۰۰,۵۰۰		فروش کالا
	۴۱۰,۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات
	۵۰,۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
	۲۶,۱۰۰,۰۰۰	خرید کالا
۳۰۰,۰۰۰		برگشت از خرید و تخفیفات
۶۴۰,۰۰۰		تخفیفات نقدی خرید
	۳,۶۵۰,۰۰۰	هزینه حقوق
	۶۸۰,۰۰۰	هزینه آب و برق
	۵۸۰,۰۰۰	هزینه آگهی و تبلیغات
	۴۷۲,۵۰۰	هزینه متفرقه
۶۲,۷۵۰,۵۰۰	۶۲,۷۵۰,۵۰۰	جمع

سایر اطلاعات

- ۱- موجودی کالا در پایان سال مالی ۶,۸۰۰,۰۰۰ ریال است.
- ۲- پیش پرداخت آگهی مربوط به چاپ ۳ آگهی در روزنامه می باشد. در پایان شهریورماه ۱۳۰۶ صورتحساب چاپ یک مورد آگهی به مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ ریال به همراه یک نسخه از روزنامه مربوط دریافت گردید.
- ۳- پیش پرداخت اجاره مربوط به قرارداد اجاره فروشگاه از اول فروردین ماه ۱۳۷۶ تا پایان سال ۱۳۰۶ می باشد که در ابتدای فروردین ماه پرداخت گردید.
- ۴- موجودی ملزومات فروشگاه در پایان شهریور ماه ۱۳۰۶ بالغ بر ۲۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.
- ۵- هزینه حقوق شهریورماه فروشنده به مبلغ ۳۲۰,۰۰۰ ریال تا پایان شهریور ماه پرداخت نشده و در حسابها عمل نگردیده است.

مطلوب است:

- الف) انجام ثبتهای اصلاحی در دفتر روزنامه
- ب) نقل ثبتهای اصلاحی از دفتر روزنامه به دفتر کل
- ج) تنظیم تراز آزمایشی اصلاح شده به تاریخ ۳۱ شهریورماه، ۱۳۰۶
- ۴- با استفاده از اطلاعات تهیه شده در مسأله ۳ مطلوب است :
- الف) تنظیم صورت سود و زیان برای سال مالی منتهی به ۳۱ شهریورماه ۱۳۰۶
- ب) تنظیم صورت سرمایه برای سال مالی منتهی به ۳۱ شهریورماه ۱۳۰۶ (خانم کاظمی در طول سال مالی اخیر ۱,۸۲۰,۰۰۰ ریال در فروشگاه میلاد سرمایه گذاری مجدد کرده است).
- ج) تنظیم ترازنامه در تاریخ ۳۱ شهریورماه ۱۳۰۶
- ۵- با استفاده از اطلاعات تهیه شده در مسأله ۳ مطلوب است :
- الف) ثبت بستن حسابهای موقت در دفتر روزنامه و انتقال به حسابهای دفتر کل
- ب) تنظیم تراز آزمایشی اختتامی
- ج) بستن حسابهای دائمی

۶- حسابدار کم تجربه فروشگاه امید صورت سود و زیان فروشگاه امید را به شکل زیر تنظیم کرده است :

صورت سود و زیان

در تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۵

۱۰,۶۹۲,۰۰۰	فروش
	اضافه می شود : برگشت از خرید و تخفیفات ۹۵,۰۰۰
<u>۱۶۵,۰۰۰</u>	<u>تخفیفات نقدی خرید ۷۰,۰۰۰</u>
۱۰,۸۵۷,۰۰۰	
	موجودی کالای اول دوره ۸۵۰,۰۰۰
<u>۱۱۰,۰۰۰</u>	<u>کسر می شود : موجودی کالای پایان دوره ۹۶۰,۰۰۰</u>
۱۰,۹۶۷,۰۰۰	
	هزینه ها :
۶,۲۰۰,۰۰۰	خرید کالا
۴۰۰,۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۳۲۲,۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته
۲,۲۰۰,۰۰۰	هزینه حقوق
۷۵,۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات
۳۰۰,۰۰۰	هزینه آب و برق
۷۴,۰۰۰	هزینه ملزومات
۴۵۴,۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
<u>۱۶,۵۰۰</u>	<u>هزینه متفرقه</u>
<u>۱۰,۰۴۱,۵۰۰</u>	جمع هزینه ها
<u><u>۹۲۵,۵۰۰</u></u>	سود خالص

مطلوب است:

تنظیم صورت سود و زیان طبقه بندی شده فروشگاه امید برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۵.